

A SZENTSÉG INTÉZMÉNYESÜLÉSÉNEK PARADOXONA

Az ősi szentségek kisajátítása és a rítusok átfordítása

A szellemi hagyományok intézményesülése mellett egy még mélyebb és érzékenyebb folyamat is végighúzódik a történelemben: az ősi szentségek, rítusok és kozmikus szimbólumok fokozatos kisajátítása és újraakasztása. A legősibb emberi hagyományok nem pusztán vallási rendszerek voltak, hanem a világ megtapasztalásának nyelvei. A rítus nem „előírás” volt, hanem kapcsolat: az ember és a természet, az ember és a Láthatatlan Rend, az ember és saját belső mélysége között. A szimbólum nem díszítés volt, hanem kapu; - egy olyan forma, amelyen keresztül a kimondhatatlan mégis átsejlett a világba.

Amikor azonban ezek a hagyományok intézményes keretek közé kerülnek, megkezdődik egy lassú, de következetes átalakulás: a megélt szentségből tanított szenteskedés lesz, a tanított szentségből előírt szentség, az előírt szentségből pedig dogmatizált rendszer. Ezzel párhuzamosan a rítus elveszíti eredeti természetét, és ami korábban átélés volt, az ismétlés lesz, ami kapcsolat volt, az szabálykövetés lesz, és ami belső átalakulás volt, az külső formai megfeleléssé válik. És ami a legfontosabb: a szimbólum többé nem nyit, hanem lezár...

A kisajátítás itt nem feltétlenül erőszakos aktus, hanem fokozatos átelyeződés. Az ősi szentségek új értelmezési keretbe kerülnek, amelyben már nem az eredeti tapasztalat számít, hanem az, hogy ki jogosult annak értelmezésére és alkalmazására. Ez a pont az, ahol a szentség „kezelhetővé” válik, és ami kezelhetővé lesz, az előbb-utóbb kontrollálhatóvá is válik. Ebben a folyamatban önmagában nem az intézményesség a probléma, hanem az a törekvés, hogy a szentséget le lehessen zárni, definiálni, kisajátítani és kizárólagos dogmatizált rendbe szervezni. Mert ami élő, az mindig meghaladja a merev kereteket, és ami valóban szent, az nem lehet egyetlen hatalmi struktúra tulajdonában sem. A szentség nem áru, nem portéka, nem tananyag és legfőképpen nem kisajátítható! Viszont ami végleg intézményesített formában rögzül, az óhatatlanul elveszíti azt a túlcsonduló eleven finom minőséget, amely eredetileg életre hívta.

A történelem számos példát mutat arra, hogyan kerültek ősi kozmikus szimbólumok, termékenységi rítusok, beavatási hagyományok vagy éppen természetvallási elemek olyan rendszerekbe, amelyek már nem az eredeti élő kapcsolatot közvetítették, hanem egy hierarchikus értelmezési rendszert. A kisajátítás azonban nem csupán kulturális átírás. Egy mélyebb elmozdulás is történik: a szentség, amely eredetileg mindenki számára közvetlenül megtapasztalható volt, fokozatosan közvetítőkön és magyarázatokon keresztül válik hozzáférhetővé.

A közvetítés önmagában nem probléma, de amikor a közvetítő saját magát teszi meg a hozzáférés feltételévé, akkor a szentség már nem közvetlen kapcsolat, hanem engedélyezett rendszer lesz. Ezzel párhuzamosan megjelenik a dogmatizálás és önistenítés veszélye is. A dogma eredetileg nem feltétlenül elzárás, hanem rögzítés: egy kísérlet arra, hogy a kimondhatatlan megélt tapasztalatot nyelvbe lehessen foglalni. Idővel azonban a rögzítés önálló életre kel, és a nyelv nem a tapasztalatot szolgálja többé, hanem helyettesíteni kezdi azt. A szimbólum ekkor már nem mutat túl önmagán, hanem önmagába záródik, ezért a rítus nem átjáró többé, hanem határ amely elzárja a Harmónia megvalósulásának útját.

Amikor a hagyomány többé nem élő kapcsolat, hanem lezárt rendszer, a szentség eleveensége és a csoda eltűnik, mint a reggeli köd. Ebben a folyamatban válik különösen élessé az a paradoxon, hogy minél inkább igyekszik egy rendszer megőrizni a szentséget, annál inkább kockáztatja annak elvesztését. Mert a szentség természete nem a rögzítés, hanem az élő jelenlét, és a jelenlét élménye nem birtokolható.

Ahol a szentség dogmává válik, ott a mozgás megszűnik, a rítus pusztán előírás lesz, és az élő kapcsolat elhalványul. Ahol a szimbólum kizárólagos értelmezést kap, ott a jelentés beszűkül és elfakul. A kisajátítás végső következménye nem pusztán hatalmi kérdéskör, hanem szellemi-lelki elszegényedés, és végső soron társadalmi belső konfliktus, amely számtalan formát öltve rombolja a néplelket és a kohéziót. Tehát a szentségek kisajátítása, intézményesítése és a vallási nézetek akkurátus terjesztése nem megoldásokat hoz, hanem konfliktusokat generál.

Egy jobb világ lehetősége nem újabb ideológiákban, nem kifinomultabb hatalmi rendszerekben és nem az emberi akarat totális kiterjesztésében rejlik, hanem abban a felismerésben, hogy a világ nem üres tér, amelyet tetzés szerint formálhatunk, hanem egy olyan Rend, (MAAT) amelynek törvényei megelőzik az emberi szándékokat. Az emberi történelem ismétlődő súlyos, sőt tragikus tévedése, hogy ezt a Rendet saját képére próbálja igazítani, redukálni, leegyszerűsíteni, birtokba venni és eszközzé tenni. E törekvés azonban minden korszakban ugyanahhoz az eredményhez vezetett: egyensúlyvesztéshez, morális lecsúszáshoz, széteséshez és végül összeomláshoz.

A szentség nem azért tűnik el a világból, mert a világ elveszíti, hanem azért, mert az ember elveszíti azt a képességét, hogy lássa, érezze és hozzá igazodjon. A valódi megújulás ezért nem a szentség újratemtése vagy a szakrális út újraértelmezése, hanem az ahhoz való visszatérés útján valósulhat meg.

Ahhoz a rendhez, ami mindig is megelőzte az emberi formákat: az univerzum alapvető törvényeihez, a lét rendjéhez, ahhoz az egyensúlyhoz kell visszatérni, amely nem emberi találmány, hanem kozmikus rendezőelv. (Isd. MAAT)

Ezért ez a visszatérés legkevésbé sem elvont gondolat, hanem személyes felelősség, és minden egyes ember számára azt kell jelentenie, hogy nem saját önérdékét és redukált világképét tekinti végső mércének, hanem nyitottá válik arra, ami meghaladja őt. Nem uralni próbálja a valóságot, hanem összhangba kerülni vele, és nem a világot akarja saját szintjére húzni, hanem önmagát emeli ahhoz a Rendhez, amelyben a kozmikus szinten a világ valóban működik. Ebben az értelemben a szellemi hagyományok intézményes rendszerei sem maradhatnak változatlanok.

Az intézményes vallások megújulása elkerülhetetlen, ha meg akarják őrizni eredeti értelmüket. Ez a megújulás azonban nem a hatalmi pozíciók megerősítését jelenti, hanem azok elengedését ott, ahol azok már nem a szentség szolgálatát, hanem annak kisajátítását szolgálják. A szentség nem birtok, nem intézmény és nem ideológia, hanem viszony az Eredendő Rendhez, amely megelőzi mindezeket. A kérdés ezért végső soron nem az, hogy az ember mennyire képes uralni a világot, hanem az, hogy mennyire képes összhangba kerülni vele? És talán ez az a pont, ahol minden tanítás, minden hagyomány és minden keresés ugyanabba az irányba mutat: nem a világot kell a saját képünkre formálni, hanem önmagunkat kell a világ rendjéhez igazítani!

A végső üzenet talán már nem a rendszerekhez, hanem az emberekhez szól... a követőkhez, hívőkhöz és keresőkhez egyaránt. Ideje felhagyni az árkok ásásával!!! Ideje felhagyni azzal a tragikus következményeket felsorakoztató történelmi ismétlődéssel, amelyben az emberi közösségek a szentségre hivatkozva egymással szemben határozzák meg magukat!

Mert minden vallási hagyomány, bármilyen formában is él, végső soron ugyanarra tett kísérlet: hogy kifejezze a világ szakrális rendjét, és értelmezhető formába öntse azt, ami önmagában meghaladja a nyelvet, a fogalmakat és a rendszereket. A különféle vallási és spirituális hagyományok ezért nem abszolútumok, hanem emberi közelítések.

Nem a valóság versengő definíciói, hanem különböző nyelvek ugyanarra a kimondhatatlan teljességre. A valóság mélyebb szintjein azonban nincs versengés. Nincsenek végleges ellentétek. Nincsenek egymást kizáró abszolútumok. Az a gondolat, hogy az univerzum milliommnyi egymással szemben álló elképzelés szerint működne,

nem a kozmosz valódi sokféleségét tükrözi, hanem az emberi egókat és az emberi tudat széttöredezettségét.

A Rend, amely a világot fenntartja, nem verseng önmagával, és a kozmosz egysége sem vélemények eredménye, hanem a végtelen Tér alapállapota; a mindent vezérlő alapalgoritmus. Ezért az emberiség dolga nem az, hogy újabb és újabb kizáró „igazságokat” gyártson, hanem az, hogy felismerje azt a közös rendezőelvet, amely minden valódi hagyomány mögött átsejlik. Ebből egyenesen következik, hogy az elkövetkezőkben a vallási rendszerek és ideológiák sem maradhatnak érintetlenek. Nem azért, hogy teljesen megsemmisüljenek, hanem hogy felülvizsgálatra kerüljenek, és hogy visszatérjenek ahhoz, amire eredetileg irányultak: nem a hatalomhoz, nem a kizáráshoz, hanem a szentségek és az örök egység szolgálatához.

A kérdés végső soron az, hogy az egyházak és intézmények képesek-e lemondani arról az igényről, hogy birtokolják a lelkeket és dogmatizálják az embereket, ahelyett hogy segítenének visszaigazodni ahhoz a rendhez, amely az emberi gondolatokat és létezését megelőzi? Mert a kozmosz rendje nem több igazság között oszlik meg; a világegyetem rendje egy. Az ember mindig értelmezni fog (vallások, ideológiák, rendszerek), de az igazság nem azonos az értelmezésekkel. Az ember újra és újra megpróbálja birtokolni azt, amit csak követni lehet, és csak akkor kerül közelebb a szentséghez, amikor lemond erről az álmáról...

Az emberiség érettsége azon mérhető, hogy képes-e saját elmejátékait elhagyva az univerzális egységhez igazodni, avagy önkorrekció nélkül tovább folytatja ezt az egész emberiségre nézve pusztító szembenállásokból fakadó ellenségeskedést. Ideje volna békét kötni önmagunkkal, a közösségeinkkel, a népek között, és legfőképp azzal a ténnyel, hogy nekünk, embereknek egy kozmikus rendezőelv alárendeltjeiként tisztelettel és alázattal kell viszonyulnunk a felettünk álló hatalom irányába!

Ez a világegyetem közös rendezőelve, a közös nyelve, (MAAT) amelytől mi emberek - feltéve ha jól akarunk magunknak - soha semmilyen körülmények között nem térhetünk el!

Legyen végre békeség ebben a hazában, ezen a bolygón, és ebben az univerzumban!

Áldás az igaz úton járókra!

ŐSZIL ILARA
ontológus, szakrális vezető
- sacraveritas.com,
scrahungarorum.com
- szakralismagyarorszag.hu
FB: **ILARA,**
és Szakrális Magyarország

email: info@sacraveritas.com